

DRINGENDE verklaring over de onrechtmatige aanhouding en vrijheidsberoving van Yurii Sheliazhenko door de Oekraïense politie en militaire autoriteiten

De ondergetekende organisaties zijn geschokt door de aanhouding en vrijheidsberoving van mensenrechtenverdediger Yurii Sheliazhenko, vandaag 19 maart, door de Oekraïense autoriteiten in Kiev. Dit gebeurt slechts enkele weken na een gezamenlijke oproep aan de autoriteiten om af te zien van dergelijke vervolging van gewetensbezwaarden en hun voortdurende vervolging van de heer Sheliazhenko te staken.

Volgens de beschikbare informatie is de heer Sheliazhenko aangehouden door agenten van de politie van het district Pechersk in Kiev zonder deugdelijke rechtsgrondslag en zonder naleving van de procedurele waarborgen die de Oekraïense wet vereist. Er zijn met name aanwijzingen dat:

- er geen aanhoudingsprotocol is opgesteld;
- er geen duidelijke rechtsgronden voor de vrijheidsberoving zijn aangevoerd;
- de toegang tot juridische bijstand werd belemmerd;
- het contact met het Oekraïense Staatsbureau voor Onderzoek werd belemmerd;
- hij zonder de vereiste juridische procedure werd overgebracht, of zou worden overgebracht, naar een Territoriaal Centrum voor Rekrutering en Sociale Ondersteuning (TCC).

Wij merken op dat eventuele betrokkenheid van het TCC de verantwoordelijkheid van wetshandhavers voor de aanvankelijke vrijheidsberoving niet uitsluit. Deze handelingen kunnen schendingen vormen van de Grondwet van Oekraïne en het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, in het bijzonder artikel 5 (recht op vrijheid en veiligheid), en artikel 9 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten (ICCPR).

Yurii Sheliazhenko is een bekende gewetensbezwaarde, die zich sinds 1998 publiekelijk als zodanig heeft verklaard, een pacifist en een mensenrechtenverdediger. Hij is tevens academicus, uitvoerend secretaris van de Oekraïense Pacifistische Beweging (lidorganisatie van War Resisters International), directeur van het Instituut voor Vrede en Recht in Oekraïne, en bestuurslid van het Europees Bureau voor Gewetensbezwaar en van World Beyond War.

Tragisch genoeg heeft hij eerder melding gemaakt van de wrede praktijken van “busificatie”, gedwongen dienstplicht en verplichte militaire registratie in Oekraïne, die in sommige gevallen zelfs hebben geleid tot martelingen en sterfgevallen in militaire rekruteringscentra.

Wij veroordelen al deze handelingen krachtig als ernstige schendingen van de mensenrechten die in democratische landen niet thuishoren.

Wij dringen er bij de Oekraïense autoriteiten op aan Yurii Sheliazhenko onmiddellijk vrij te laten en alle procedures van gedwongen dienstplicht te staken.

We herinneren eraan dat zijn zaak eerder is opgenomen in een mededeling van de speciale rapporteurs voor het recht op vrijheid van vreedzame vergadering en vereniging, het recht op vrijheid van godsdienst of geloof, en minderhedenkwesities. De zaak van de heer Sheliazhenko, de mededeling van de speciale rapporteurs en de reactie van de Oekraïense autoriteiten werden ook benadrukt door het OHCHR in zijn rapport betreffende gewetensbezwaar tegen militaire dienst, en met name in het hoofdstuk getiteld "Refrain from unduly restricting the human rights of those representing or advocating for the rights of conscientious objectors". Zijn zaak is ook belicht in het jaarverslag 2023/2024 van Amnesty International.

Wij herhalen onze oproep aan de internationale gemeenschap om alle nodige maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat mensenrechtenverdedigers en vredesactivisten niet worden gecriminaliseerd voor hun acties voor vrede en geweldloosheid; bovendien dat het recht op gewetensbezwaar volledig wordt geïmplementeerd in overeenstemming met internationale normen en dat gewetensbezwaarden de nodige bescherming krijgen tegen vervolging in hun land van herkomst, inclusief asiel.

Connection e.V.

Europees Bureau voor Gewetensbezwaar

International Fellowship of Reconciliation

War Resisters' International